

Konkurransetilsynet
Postboks 439 Sentrum
Olav Kyrres gate 8
5805 BERGEN

Deres ref

Vår ref
14/2852-1

Dato
07.05.14

Veileder om påtalebegjæring

Etter den reviderte konkurranseloven § 33 er overtredelser av konkurranseloven som kan medføre straff, bare undergitt offentlig påtale når det foreligger en påtalebegjæring fra Konkurransetilsynet, eller det kreves av sterke allmenne hensyn.

I Prop. 75 L (2012-2013) *Endringer i konkurranseloven* punkt 4.4.3 om prioritering av personstraff ved overtredelser av konkurranseloven, viser departementet til at straffesanksjoner overfor enkeltindivider bør benyttes i større grad enn det som har vært tilfellet de senere år. For at ikke straffetrusselen skal hindre lempningsprogrammets effektivitet skal det utarbeides en veileder om påtalebegjæring som i større grad tydeliggjør hvilke tilfeller Konkurransetilsynet skal begjære om påtale av individer, og i hvilke tilfeller hvor det normalt ikke vil begjæres påtale, eller hvor det vil bli anmodet om at det skal tas hensyn til en tilståelse i påtalemyndighetenes forslag til straff. Formålet med instruksen er å skape større forutsigbarhet for foretakene, enkeltindivider, og rådgivere. Dette skal gjøre det lettere å identifisere hvem som henholdsvis er eller ikke er i posisjon til å bli anmeldt med sikte på straffeprosessuell forfølgning. Veilederen må også gjøre det klarere hva de personer som er i denne posisjonen, kan oppnå gjennom å samarbeide med Konkurransetilsynet. Formålet er å styrke incentivene for de individer som antar at de kan bli anmeldt for sin delaktighet i lovbruddet, til å søke lempning på vegne av foretaket og til å samarbeide.

Konkurranselovens § 32 første ledd bokstav a gir adgang til å idømme straff ved alle overtredelser av § 10, samt en rekke andre bestemmelser og vedtak med hjemmel i loven. Det er klart at det verken er nødvendig eller forsvarlig å anvende straffesanksjonen i alle saker loven gir adgang til. Konkurransetilsynet må sørge for at straffetrusselen oppfattes som reell, men må samtidig gjøre en prioritering av hvilke sakstyper, og hvilke enkeltsaker som er aktuelle for straffeforfølgning.

Ved den nærmere vurderingen av hvem som bør anmeldes for lovbrudd der straffeforfølgning vurderes som en riktig reaksjon, er preventive hensyn og likebehandling særlig viktig. I lovproposisjonen pekes det på at Konkurransetilsynet skal begjære påtale av personer som har vært aktive i overtredelsen, og ledere som har kjent til den uten å gripe inn. Andre ansatte eller ledere må kunne slutte at dersom de ikke er i denne kategorien, vil de ikke risikere straffeforfølgning ved for eksempel å søke om lempning på vegne av foretaket.

Dersom en person melder om et ulovlig samarbeid til Konkurransetilsynet og samarbeider med Konkurransetilsynet, kan Konkurransetilsynet gi en forhåndsvurdering hvor det konkluderes med at overtredelsen ikke vil bli begjært påtalt så fremt samarbeidet fortsetter til saken avsluttes. Departementet ber om at en slik ordning tas inn i veilederen hvor forhåndsvurderingene er begrenset til å gjelde spørsmålet om Konkurransetilsynet skal begjære om påtale eller ikke.

Nærings- og fiskeridepartementet ber Konkurransetilsynet om å utarbeide et slikt veiledningsdokument. Departementet legger til grunn at det også utarbeides hensiktsmessige rutiner for samarbeid mellom Konkurransetilsynet, ØKOKRIM og påtalemyndigheten forøvrig.

Med hilsen

Nils-Ola Widme (e.f.)
avdelingsdirektør

Tone Cecilie Høgestøl
rådgiver